BIJLAGE 1B
Financieel overzicht en toelichting projecten

Bijlage 1: Toelichting projecten

Wij stellen voor de genoemde projecten in 2024 uit te voeren. De aangegeven projectnummers zijn terug te vinden op de meerjarenplanning REAL 2024-2026 (bijlage 2, deel II).

Wegen/OV

Incidenteel: Herstel onverharde paden
Onze buitendienst BORG verzorgt het klein onderhoud van deze (voornamelijk) fietspaden. Omdat chemische bestrijdingsmiddelen niet mogen worden ingezet, moet vaker groot onderhoud worden gepleegd. Dat betekent dat onverharde paden (bijvoorbeeld schelpen/gralux) in zijn geheel moeten worden opgenomen, gezeefd en teruggelegd. Beleidstechnisch is groot onderhoud van onze onverharde paden (behalve op de begraafplaatsen) nog niet geregeld. Dit jaar wordt een bedrag vanuit wegenonderhoud meegenomen om de meest aangetaste paden aan te pakken.

Incidenteel: Bijdrage herstel voetpad Westeresweg (combinatie nutsbedrijven)
Enexis en WMD vervangen in de omgeving van de Westeresweg en Oude Kampweg in Exloo enkele van hun kabels en leidingen. Een gedeelte van de kabels en leidingen liggen in gemeentelijk voetpad. Normaal gesproken dienen de nutsbedrijven de op te breken stukken van het voetpad te herstraten.
Een groot gedeelte van deze paden zijn zodanig slecht dat alleen fatsoenlijk werk te maken is als we voetpad in zijn geheel herstraten. De tegels kunnen niet meer worden hergebruikt. De kosten voor geheel herstraten met nieuwe tegels kunnen wij niet neerleggen bij de nutsbedrijven.
Binnen dit project wordt het herstel van de voetpaden samen met de nutsbedrijven aangepakt. Hiertoe is in redelijkheid en billijkheid een kostenverdeling afgesproken:

- nutsbedrijven breken tegels en opsluitbanden op en voeren deze af;
- gemeente herstraat de voetpaden met nieuwe tegels

Incidenteel: Herstel klinkerwegen diverse plattelandswegen
Zoals bekend is nog redelijk wat werk te verrichten aan het onderhoud van de plattelandswegen. Bij enkele van de plattelandswegen zijn ernstige verzakkingen ontstaan. Deze wegen staan weliswaar op de meerjarenplanning voor toekomstig onderhoud, maar dit biedt slechts een oplossing op de (middel)lange termijn. Middels dit extra krediet willen wij de meest ernstige verzakte plekken plaatselijk herstellen, zodat geen gevaarlijke verkeerssituaties ontstaan.

Incidenteel: Herstel betonnen geleider Valthermond (proefproject)
Om het inhalen minder aantrekkelijk te maken, het wegbeeld visueel te versmallen en een herkenbare 50 km/uur weg te realiseren, heeft de gemeente in het Zuiderdiep in Valthermond een betonnen overrijdbare middengeleider geplaatst.
Verkeerstechnisch voldoet de geleider aan de verwachting. Het blijkt echter dat meerdere banden – nu 3 jaar na aanleg - gaan verzakken. Hierdoor ontstaat een slordig wegbeeld. Bij grotere verzakkingen zou schade kunnen ontstaan aan banden van auto's.
Het is natuurlijk zuur dat er nu al schade optreedt aan de middengeleider. Enkele delen van de overrijdbare banden zijn zodanig verzakt, dat herstel noodzakelijk is.
In dit proefproject willen wij de meest ernstig verzakte banden opnemen, het asfalt onder de banden wegbreken en de banden herplaatsen op een puinfundering. De herstelwerkzaamheden zullen we daarna monitoren, om te beoordelen of dit een definitieve oplossing biedt voor het probleem.

520: Verbetertraject voetpaden gehele gemeente (2/3)
Conform de toezegging aan de raad van 18 juli 2023 (MP: 52839-2023:950533) wordt met dit project fase 2 van het verbetertraject voetpaden gefinancierd. Het project loopt op schema.

227: Zuiderdiep/Hoofdstraat (Drentse Mondenweg – Noorderstraat), restkrediet
In dit plan worden onder meer bij de twee scholen de rijbanen afgebogen, fietsoversteken met opstelplaatsen gecreëerd en een schoolzone aangelegd. Daarnaast worden de kruispunten geaccentueerd, zijwegen middels uitritconstructies aangesloten en het fietspad verbreed. Deze maatregelen vloeien voort uit de risicoanalyse en de uitvoeringsagenda SPV. Concreet wordt gewerkt aan de volgende risicothema's:
- Veilige infrastructuur: 50 km/u-wegen
- Kwetsbare verkeersdeelnemers: fiets en e-bike
- Snelheid in het verkeer: 50 km/u-wegen
- Verkeersovertreders

De maatregelen vormen een belangrijk onderdeel van het inrichting van de nieuwe weg. Vanuit het landelijke Investeringsimpuls Verkeersveiligheid (SPV-subsidie) is eind 2022 voor de maatregelen subsidie toegekend.

Binnen het IHP (Integraal Huisvestings Project) worden de twee scholen in dit traject ondergebracht in één nieuw gebouw. Recentelijk is besloten dat de twee scholen worden samengevoegd op één bestaande schoollocatie. De gevolgen voor de nieuwe weginrichting is hiermee minimaal. In 2024 kunnen we dan ook deze reconstructie starten. In voorgaande jaren zijn al kredieten beschikbaar gesteld. Ook zijn verschillende subsidies beschikbaar. Nagenoeg het gehele restant van het bedrag wordt dit jaar uit de verschillende onderhoudsbudgetten beschikbaar gesteld. Alleen de reconstructie van het fietspad (project 228 op de meerjarenplanning) wordt uit het wegenonderhoud 2025 gefinancierd. Uitvoering vindt dan pas plaats. Omdat het project in zijn geheel wordt aanbesteed, wordt er wel een financieringsverplichting voor dit project aangegaan.

1: Hoofdstraat Buinerveen - Zuiderdiep Nieuw Buinen

125: Hoofdstraat (Boslaan - Douglaslaan) Exloo
De Hoofdstraat is een asfaltweg met een grillige opbouw. In enkele delen van de weg zit maar 6 cm asfalt en dat is te weinig voor de belasting van deze weg. Gevolg is scheurvorming en loslaten van de deklaag. Ook is een zeer 'vette plek' in de rijbaan ontstaan, door het aanbrengen van vele slijtlagen door de jaren heen. Deze plek geeft geluidsoverlast voor de aanwonenden
Bedoeling is deze weg opnieuw op te bouwen. Een lastige klus, omdat er veel beeldbepalende bomen langs de weg staan. Dit project voorziet in het realiseren van een nieuwe asfaltweg met aan beide zijden een rode fietsstrook. Het realiseren van uitritconstructies bij de zijwegen wordt in het ontwerptraject overwogen. Deze maatregelen vloeien voort uit de risicoanalyse en de uitvoeringsagenda SPV. De aanleg van een vrijliggend fietspad beperkt nog meer de onveiligheidsrisico's voor fietsers. Het is echter niet mogelijk de huidige bomenlaan te behouden en een vrijliggend fietspad aan te leggen. Concreet wordt met deze maatregelen gewerkt aan de volgende risicothema's:
- Veilige infrastructuur: 50 km/u-wegen
- Kwetsbare verkeersdeelnemers: fiets en e-bike
- Snelheid in het verkeer: 50 km/u-wegen
- Verkeersovertreders

246: Zijtak (Torenwijk - zijweg hsnr.5) Odoornerveen
Deze plattelandsweg staat al jaren op de meerjarenplanning. Het asfalt is verzakt en vertoont veel scheurvorming. Het project voorziet in de reconstructie van de asfaltweg op dezelfde breedte met aan weerszijden een verbreding van graskeien. Ook worden passeerstroken aangelegd.

184: Achterweg (Torenwijk - Langeveensdijk) Odoornerveen
Dit asfaltgedeelte van de Achterweg gaat de laatste jaren sterk achteruit vanwege intensief gebruik door een aanliggend agrarisch bedrijf. De asfaltconstructie moet fors worden versterkt of worden vervangen. Wij stellen voor bij dit - relatief korte gedeelte - het asfalt te vervangen door beton. Niet alleen lost dit alle toekomstige schade op; ook kunnen we het project combineren met de uitvoering van de Zijtak (project 246). De wegen liggen dicht bij elkaar.

185: Valtherdijk (Valtherblokken - overgang nieuw asfalt) Valthermond
De Valtherdijk is de afgelopen tien jaar in delen gerenoveerd. Dit betreft het laatste gedeelte. De asfaltverharding vertoont spoorvorming, waardoor bij regenval water op de weg blijft staan. Ook ontstaat scheurvorming waardoor de deklaag loslaat. Dit project voorziet in reparatie van het bestaande asfaltdek en het aanbrengen van een nieuwe deklaag. Uitvoering vindt plaats in combinatie met de bochtverbetering van de kruising Valtherblokken.

139: Hoofdstraat (Gasselterstr - Lemenweg) Drouwen, voorbereiding
Het betreft de belangrijkste verkeersader door Drouwen. De klinkerverharding wordt langzamerhand slechter en dat is zeker voor fietsers erg oncomfortabel. Het is noodzakelijk binnen nu en enkele jaren over te gaan tot groot onderhoud. Hierbij moet worden nagedacht over eventuele extra te nemen verkeersmaatregelen. Dit is onder andere afhankelijk van het participatieproces. Als naar aanleiding hiervan snelheidsremmende maatregelen worden toegepast, wordt hiermee gewerkt aan het SPV-risicothema Snelheid in het verkeer: 30 km/u-wegen.
Wij stellen voor dit jaar de plannen te ontwikkelen. Daartoe dient dit voorbereidingskrediet.

2: Hoofdstaat Drouwen

159: Parklaan (Noorderdiep-Vijverlaan) Nieuw Buinen
Het herstraten van een deel van de klinkerverharding van de weg en het aanliggende voetpad stond al op de meerjarenplanning. Uit de jaarlijkse inspecties blijkt eigenlijk geen verslechtering, waardoor het project steeds wordt doorgeschoven.
Dit jaar willen echter meerdere nutsbedrijven hun kabels en leidingen vervangen in het aanliggende voetpad. Omdat de trottoirbanden tussen de rijbaan en het voetpad niet goed recht staan, is goed herstel lastig te realiseren. Door dit project nu uit te voeren kunnen we – na het werk van de nutsbedrijven – dit hele weggedeelte netjes achterlaten.

181: Zeelandstreekje Drouwenermond (combinatie nutsbedrijven)
De Waterleidingmaatschappij (WMD) en Enexis (gas en elektra) hebben aangegeven dit voorjaar hun leidingen te willen vervangen in het Zeelandstreekje. Ze hebben daarvoor een gezamenlijk plan ingediend.
Omdat er geen ruimte is naast de weg, moeten we toestaan dat deze nutsvoorzieningen onder de rijbaan worden aangebracht. Hiertoe moet de halve weg worden opengebroken en herstraat.
Het wegdek vertoont matige tot ernstige dwarsvlakheid. De betonstenen zijn oud. Wij denken dat het verstandig is als gemeente te participeren in dit project en de complete herstrating van het Zeelandstreekje naar voren te halen en uit te voeren in combinatie met het werk van de nutsbedrijven. We hebben hierover financiële afspraken gemaakt.

195: Klinkerrijbaan N374 (t.h.v. plein) Borger
Het centrum in Borger is uitgevoerd als een plein met een klinkerbestrating. Voor een optimaal visueel effect zijn de rijbanen ter hoogte van het plein voorzien van dezelfde klinkers. Dit is kwetsbaar, omdat het verkeer zwaar is en niet 'verspoord'. Enkele jaren geleden hebben we de verzakte klinkers in deze rijbanen al eens herstraat. Helaas verzakken de klinkers nu weer.
Wij denken nu een methode te hebben om de rijbaan langer mee te laten gaan. Dit betreft het 'plakken' van de klinkers op de onderliggende puinbaan en deze vervolgens in te voegen met een star voegmiddel.
Hoewel dit een vrij kostbare ingreep is, denken wij dat dit de enige mogelijkheid is om de klinkers in deze rijbanen te behouden (en daardoor de visualisatie van het plein).

Incidenteel: Vervangen PL binnen de bebouwde kommen
Door de versnelde verduurzaming van de openbare verlichting (apart 6-jarig project) is veel verlichting al aangepast. Dit jaar (2024) is het laatste investeringsjaar. Na uitvoering bestaat de openbare verlichting alleen nog uit LED en PL-lampen (spaarlampen), hetgeen aansluit bij de doelstelling van het project. De gemeente voldoet hiermee aan het Energieakkoord.
U heeft eind 2022 de Beleidsmatige tussenevaluatie Beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte' (2018-2027) ontvangen. Daarin merkten wij al op dat recentelijk vanuit Europa is bepaald dat ook de PL-lampen uitgefaseerd moeten worden omdat deze een kleine hoeveelheid kwik bevatten. Begin 2023 zou de productie van deze lampen worden stilgezet. De gemeente heeft nog een hoeveelheid besteld om de PL-lampen voor een cyclus van 4 jaar nog uit te wisselen. Het stoppen van de productie van de PL is recentelijk toch weer uitgesteld, omdat veel overheden in de problemen dreigden te komen. Wij ontkomen er echter niet aan om binnen afzienbare tijd ook de PL uit te faseren. Hierover volgt nog een nader advies.

Normaliter wordt de verlichting verbeterd als ook de weg wordt aangepakt. Omdat veel verlichting al binnen het verduurzamingsproject is aangepakt, is dit jaar een deel van het reguliere OV-krediet voor de in uitvoering komende wegenprojecten niet nodig is. Wij stellen voor een deel van het budget van dit jaar toe te voegen aan het verduurzamingsproject verlichting, zodat we daarmee een start kunnen maken de PL lampen in de bebouwde kommen over te zetten naar LED. Dit vooruitlopend op het algehele advies over het uitfaseren van de PL.

Riolering

5: Anne de Vriesstraat 2e Exloërmond
In 2027 wordt dit gebied - in samenwerking met de woonstichting - de openbare ruimte (weg, riool, groen) opnieuw (klimaatbestendig) aangelegd. De woningen, weg en parkeerplaatsen worden hierbij afgekoppeld. De weg en parkeerplaats worden verlaagd aangelegd t.b.v. waterberging om meer klimaatrobuust te zijn.
Dit project wordt uitgevoerd ter voorbereiding op de woningbouw en reconstructie van het openbare gebied in 2027. Een deel van het riool dat onder toekomstige particuliere kavels liggen wordt hiermee verlegd. Het bestaande gemengde rioolstelsel wordt vervangen door een gescheiden stelsel.

4: Gemaal Gentiaan Odoorn
De pompen, inclusief leidingwerk en besturing, zijn aan het einde van de technische levensduur en moeten daarom vervangen worden.

51: Beukenlaan Nieuw Buinen
Het bestaande riool ligt onder de bomenrij. De bomen hebben een beperkte levensverwachting. Aangezien kap op korte termijn noodzakelijk is gebleken wordt van de situatie gebruik gemaakt om het bestaande riool te verwijderen en een nieuw riool in de weg aan te leggen.
In combinatie met de rioleringswerkzaamheden wordt ook de straat opnieuw aangelegd. Conform de richtlijnen van het CROW voor 30 km/u-zones wordt het asfalt vervangen door klinkers. Het toepassen van klinkers heeft een snelheidsremmend effect op het verkeer. Hiermee wordt gewerkt aan het SPV-risicothema Snelheid in het verkeer: 30 km/u-wegen.
Vorig jaar is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Middels dit project kan uitvoering de uitvoering plaatsvinden.

Verkeer

455: Investeringsimpuls verkeersveiligheid 2024
Op de meerjarenplanning staan de grotere GVVP-aanpassingen in projecten weergegeven. Tot nu toe was geen geld beschikbaar is voor snel uit te voeren kleinere verkeersklussen. Besloten is een jaarlijks 'investeringsimpuls verkeersveiligheid' op de MJP te zetten, zodat ook geld vrijgemaakt kan worden voor kleine – snel uit te voeren – verkeersaanpassingen en initiatieven. Middels dit project wordt voor 2024 een budget beschikbaar gesteld. Dankzij dit investeringsimpuls kunnen in de loop van het jaar ook kleinschalige maatregelen worden uitgevoerd die bijdragen aan de SPV-risicothema's. . Het gaat hierbij bijvoorbeeld om verbeteren van schoolzones, fietsoversteken en knelpunten.

428: Zuiderdiep (afwaardering 60 km) Drouwenermond
In het GVVP is het Zuiderdiep in Drouwenermond gecategoriseerd als Erftoegangsweg (deels als A en deels als B). Deze functie houdt in dat binnen de bebouwde kom een maximum snelheid van 30 km/u en buiten de bebouwde kom een maximum snelheid van 60 km/u gewenst is. Op dit moment geldt op deze weg een maximum snelheid van 70 km/u, passend bij een autoweg binnen de bebouwde kom. Op een klein deel van de weg geldt nu een maximum snelheid van 50 km/u. Gezien de Gezien de openheid tussen de beperkte bebouwing kan deze weg niet geloofwaardig ingericht worden als 30 km/u-zone. Daarom wordt de bebouwde kom verkleind, waardoor een groot deel van het Zuiderdiep buiten de bebouwde kom komt te liggen. Op dit deel wordt 60 km/u-zone ingevoerd. Zowel aan de zijde van de Drentse Mondenweg als aan de zijde van Stadskanaal is het Zuiderdiep wat dichter bebouwd. Hier blijft een stukje bebouwde kom over en wordt een 30 km/u-zone ingevoerd.

De wens is verder om ook onderhoud te plegen aan het naastgelegen fietspad. In het investeringsvoorstel van 2025 zal dit worden opgenomen. Komend jaar wordt onderzocht of het fietspad verbreed kan worden. Op het fietspad zal ook belijning worden aangebracht. Deze maatregelen vloeien voort uit de risicoanalyse en de uitvoeringsagenda SPV. Concreet wordt gewerkt aan de volgende risicothema's:

- Veilige infrastructuur: 50 km/u-wegen (maatregel afwaardering naar Erftoegangsweg met maximum snelheid 30 km/u), 80 km/u-wegen (maatregel afwaardering naar Erftoegangsweg met maximum snelheid 60 km/u)
- Kwetsbare verkeersdeelnemers: fiets en e-bike
- Snelheid in het verkeer: 30 km/u-wegen, 50 km/u-wegen (zie thema veilige infrastructuur), 60 km/u-wegen, 80 km/u-wegen (zie thema veilige infrastructuur)
- Afleiding in het verkeer: Afleiding in het verkeer
- Verkeersovertreders

Vorig jaar is al een deel van het benodigde budget voor uitvoering beschikbaar gesteld. Ook dit jaar legt het project een beslag op een groot deel van het budget voor het GVVP. Daarnaast wordt het resterende budget van GVVP-project Dwarskade overgeheveld naar project Zuiderdiep Drouwenermond. Dit omdat de projectbegroting van het verkeersdeel (€[redacted]) nog niet volledig is gedekt.

Groen

925: Westeresch/Noorderesch (westzijde) Exloo
Het groen in de wijk Westeresch en Noorderesch te Exloo wordt op enkele locaties opgeknapt waar nodig. Dit betreft het kappen van vitaal slechte bomen, het aanplanten van nieuwe bomen en het vernieuwen van beplanting. Bij de aanplant van nieuwe bomen en beplanting is het uitgangspunt om (inheemse) klimaatbestendige en verschillende soorten te gebruiken. Dit zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en vermindert de kwetsbaarheid van de huidige vaak monotone boomlaanstructuren. Op locaties waar op straat- of wijkniveau waar een ingrijpende maatregel staat gepland worden inwoners geïnformeerd middels een huis-aan-huis brief of een bewonersbijeenkomst.

935: Langhieten I/Oosterveld Odoorn
Het groen in de wijk Oosterveld en Langhieten I te Odoorn wordt op diverse locaties opgeknapt waar nodig. Dit betreft het kappen van vitaal slechte bomen, het aanplanten van nieuwe bomen en het vernieuwen van beplanting. Bij de aanplant van nieuwe bomen en beplanting is het uitgangspunt om (inheemse) klimaatbestendige en verschillende soorten te gebruiken. Dit zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en verminderd de kwetsbaarheid de huidige vaak monotone boomlaanstructuren. Ook worden op enkele plekken bloemrijke grasvegetaties ingezaaid of bloembollen aangeplant. Om het bewustzijn over biodiversiteit te verhogen wordt een insectenhotel in elke wijk geplaatst. Op locaties waar op straat- of wijkniveau waar een ingrijpende maatregel staat gepland worden inwoners geïnformeerd middels een huis-aan-huis brief of een bewonersbijeenkomst.

931/932: Lisdodde/Kalmoes/Krabbescheer/Wollegras/Valkruid Nieuw-Buinen
Het groen in de omgeving van bovengenoemde straten wordt op diverse locaties opgeknapt waar nodig. Dit betreft het kappen van vitaal slechte bomen, het aanplanten van nieuwe bomen en het vernieuwen van beplanting. Bij de aanplant van nieuwe bomen en beplanting is het uitgangspunt om (inheemse) klimaatbestendige en verschillende soorten te gebruiken. Dit zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en verminderd de kwetsbaarheid de huidige vaak monotone boomlaanstructuren. Ook worden op enkele plekken bloemrijke grasvegetaties ingezaaid en nieuw bosplantsoen aangeplant. Om het bewustzijn over biodiversiteit te verhogen een insectenhotel in de wijk geplaatst. Op locaties waar op straat- of wijkniveau waar een ingrijpende maatregel staat gepland worden inwoners geïnformeerd middels een huis-aan-huis brief of een bewonersbijeenkomst.

933: Zuiderdiep/Noorderdiep (Dr. Mondenweg - Dwarsdiep) Nieuw-Buinen
Bij het Zuiderdiep en Noorderdiep tussen de Mondenweg en het Dwarsdiep worden nieuwe bomen aangeplant in bestaande boomlanen op plekken waar in het verleden een boom is uitgevallen. Bij de aanplant van nieuwe bomen is het uitgangspunt om (inheemse) klimaatbestendige en verschillende soorten te gebruiken. Dit zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en verminderd de kwetsbaarheid van de huidige vaak monotone boomlaanstructuren. Op enkele locaties worden groenvakken van gazon omgevormd naar beplanting. Beplanting zorgt voor meer biodiversiteit en gezonder leefklimaat.

921: Drouwen (totaal)
Het groen in de totale kern Drouwen wordt opgeknapt waar nodig. Dit betreft het aanplanten van bomen op plekken waar in het verleden een boom is uitgevallen of ruimte is voor een nieuwe boom. Bij de aanplant van nieuwe bomen is het uitgangspunt om (inheemse) klimaatbestendige en verschillende soorten te gebruiken. Dit zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en verminderd de kwetsbaarheid van de huidige vaak monotone boomlaanstructuren. Ook worden op enkele locaties groenvakken van gazon of beplanting opgeknapt.

947: Dalkampen Borger
De bomen in de straat Dalkampen zijn in slechte conditie en worden daarom vervangen. Er worden nieuwe bomen aangeplant die beter bestand zijn tegen de effecten van klimaatverandering.

946: Voorbereiding baggeren vijvers (beleid/beheerplan)
Op dit moment beschikt de gemeente niet over een beheerplan voor de vijvers. Dit is wel wenselijk voor goed waterbeheer. Dit project wordt opgevoerd ter voorbereiding van het maken van een goed beheer/beleidsplan.
Een deel van het rioolstelsel loost op de vijvers. Daarom wordt de financiering van dit project verdeeld tussen groen- en rioolonderhoud (50%-50%)

Verder financiert de cluster Groen mee aan de combinatieprojecten;

- Zuiderdiep/Hoofdstraat (D. M'weg – Noorderstr.) B'veen (project 227)
- Hoofdstraat (Boslaan - Douglaslaan) Exloo (project 125)
- Beukenlaan Nieuw-Buinen (project 51)